

Svar på Anniina Kostilainens och Sveta Silvennoinen-Hiiskus samt 14 andra ledamöters motion om utarbetande av en biodiversitetsstrategi för Vanda

VD/6546/00.02.00.03/2021

TeA/HW/KR/JV/SR/AP

Anniina Kostilainen och Sveta Silvennoinen-Hiisku samt 14 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Med ekosystemtjänster avses den materiella och immateriella nytta som naturen erbjuder. Ur kommunens synvinkel kan man granska ekosystemtjänster sett ur kommuninvånarnas perspektiv med avseende på naturtjänster – vilka olika slags nyttoverkningar producerar naturen uttryckligen för kommuninvånarna. Viktiga naturtjänster ur kommuninvånarnas perspektiv är rening av vatten och luft, den hälso nytta som växtligheten producerar, pollinerings tjänster, bullerbekämpning, rekreativ bruk, växter som kan plockas samt olika möjligheter till motion och naturupplevelser. Även naturens mångfald, det vill säga biodiversiteten, har utöver dess egenvärde en mycket märkbar inverkan på människans hälsa.

Att trygga och stärka naturens mångfald är precis lika viktigt som att bekämpa klimatförändringen. Internationella avtal, EU:s biodiversitetsstrategi samt utkastet till Finlands biodiversitetsstrategi ställer upp ett långsiktigt mål om att förbättra naturens tillstånd. Kommunerna och städerna har en vägande roll då det gäller att trygga naturens mångfald. Föregångarna bland städerna (Jyväskylä, Esbo och Helsingfors) har redan gått vidare till att granska en övergripande förbättring av naturens mångfald inom pilotprojektet No Net Loss City.

I Vanda har de ekosystemtjänster naturen erbjuder redan behandlats som en del av vägkartan för resurssmarthet. I Vanda har man också gjort ett betydande arbete för att till exempel stärka bäcknaturen, återställa ängarna och utveckla förhållandet till naturen med hjälp av närnaturguiderna. Tills vidare finns det dock inte något övergripande mål eller åtgärdsprogram som syftar till att trygga naturtjänsterna. Något mål har inte heller ställts upp på stadsnivå för att stärka naturens mångfald.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att Vanda påbörjar utarbetandet av en biodiversitetsstrategi som en del av uppdateringen av vägkartan för resurssmarthet. I strategin bör målen ställas upp för stärkandet av naturens mångfald och tryggheten av naturtjänster. I strategin bör ingå en årsvis verksamhetsplan samt en uppföljning av hur planen fullföljts. I programmet bör bland annat följande beaktas: stadens omfattande skogsområden, närskogar i omedelbar närhet till bebyggelse, vattendrag, strömmande vattendrag, stadsparkernas artflora, ängar, vall och gräsbevuxna områden, lösningar för vägnätets vägrenar och solexponerade miljöer, grönområdenas antal och kvalitet, kompensationslösningar, möjligheterna till naturturism, skolornas och daghemmens närnatur och miljöfostran, effekterna av stadens upphandlingar på biodiversiteten, närliggande områden med möjlighet till växt- och bärplockning vilka inhägnats för att utestänga sällskapsdjur, bekämpning av främmande arter samt en ekonomisk uppskattning av ekosystemtjänsterna i takt med att planläggningsarbetet framskrider. Strategin bör utarbetas på ett sätt som överensstämmer med de mål som EU:s biodiversitetsstrategi ställt upp för kommunerna.”

Stadsfullmäktige 15.06.2021 § 15

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för stadsstruktur och miljö inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Väggkartan för resurssmarthet är ett program på stadsnivå som implementerar strategin, och som uppdateras varje fullmäktigeperiod. Programmet uppdateras som bäst. Hela stadsorganisationen och kommuninvånare har i stor omfattning gjorts delaktiga i uppdateringen, och arbetet har utgjort en central del av det arbete som ledningsgruppen för strategitemat om klimatneutralitet utför. Man frågade också beslutsfattarens åsikter om arbetet med väggkartan och uppdateringsbehoven (Enkät för stadens chefer och förtroendevalda 11/2020).

Väggkartan för resurssmarthet och verksamhetsområdenas verkställighetsplaner som utarbetas för genomförande av väggkartan i Vanda sammanför de mål och åtgärder med hjälp av vilka man hejdar klimatförändringen och anpassar sig till den, utvecklar staden på ett resurssmart sätt samt upprätthåller och främjar naturens mångfald, dvs. den biologiska mångfalden. Vad gäller den biologiska mångfalden motsvarar den till sitt innehåll den biodiversitetsstrategi som ledamöterna föreslår och är i linje med EU:s biodiversitetsstrategi.

I tjänstemannaberedningen har man som en prioritering i stadens strategi föreslagit ett resurssmart och klimatneutralt Vanda. Målet med denna prioritering är att få aktuell information om den biologiska mångfaldens tillstånd i Vanda. Detta förutsätter att man utreder antalet områden som skyddats, återuppförts och återställts till naturtillstånd. Målet är en utökning av antalet och en regelbunden uppföljning.

Väggkartan för resurssmarthet har gjorts upp fram till år 2030 och miljömålen i den uppdateras varje fullmäktigeperiod. Åtgärderna i verksamhetsområdenas verkställighetsplaner sammanställs i det elektroniska miljövaktverktyget, där målen kan följas upp och rapporteras. Varje år sammanställs resultaten i en miljöansvarsrapport, där man också presenterar god praxis, situationen vad gäller indikatorerna för ekologisk hållbarhet samt miljöbokföringen. Väggkartan för resurssmarthet som verkställer strategin förs till stadsfullmäktige för godkännande i början av år 2022.

Under den föregående fullmäktigeperioden hade väggkartan fyra filer: Energiproduktion och -förbrukning, Samhällsstruktur och mobilitet, Förslitning och material samt Vandabo och ansvarsfull. Nu uppdateras filernas namn och innehåll i väggkartan. Namnet på filen Vandabo och ansvarsfull ändras till formen Ett ansvarsfullt Vanda så att den bättre täcker hela staden, företagen och andra aktörer. Nya filer som läggs till är Biologisk mångfald samt Kolsänkor och kompensering av utsläpp.

Den biologiska mångfalden är särskilt viktig som en fil av egenvärde och hänger oskiljaktigt samman med klimatfrågor. Kompenseringen av utsläpp förutsätter å sin sida snabbt övervägande, eftersom klimatneutralitetsmålet sista 20 % täcks med hjälp av kompensering och stärkande av kolsänkor i naturen. Målen och åtgärderna för att säkerställa naturenligheten ingår också i filerna Samhällsstruktur och mobilitet och Ett ansvarsfullt Vanda.

I utkastet är följande mål under planering i filen för biologisk mångfald:

Den biologiska mångfalden utökas och skyddas i Vanda planenligt, funktionaliteten hos de ekologiska nätverken stärks, vattendragens naturtillstånd och mångfald förbättras, åtgärderna för att förbättra

skogs- och kärnnaturen stärks, ett omfattande nätverk för öppna områden garanteras, bekämpningen av invasiva främmande arter effektiveras och naturen skyddas mot slitage.

Åtgärder fastställs för att nå de tidigare nämnda målen och för uppföljningen fastställs indikatorer samt tidtabeller och ansvariga aktörer. I många åtgärder fördelas ansvaret mellan flera aktörer.

Följande åtgärder planeras:

Målen för vägkartan för resurssmarthet förverkligas i verksamhetsområdenas verkställighetsplaner som färdigställs efter att vägkartan har godkänts. Vad beträffar den biologiska mångfalden kommer största delen av åtgärderna att skrivas in i verkställighetsplanen för stadsmiljöns verksamhetsområde. De åtgärder som föreslagits är exempelvis: utarbetandet av en naturskyddsplan där man fastställer ordningsföljden på anläggandet av naturskyddsområdena, utarbetandet av skötsel- och användningsplaner samt beaktandet av skyddsområdenas stödområden som en del av nätverket av skyddsområden. Vidare borde en plan för naturinventering göras upp för schemaläggning och koordinering vad gäller uppföljningen av naturens tillstånd.

Som en del av arbetet med den gröna infrastrukturens utvecklingsbild i staden utarbetas en plan som preciserar det ekologiska nätverket, där både skogs-, ängs- och vattennätverken ingår. I generalplanen för Vanda 2020 finns det reserveringar för ett ekologiskt stomnät och grönområdesnätverk. Som bakgrundsutredning för generalplanen utarbetades också en utredning av ekosystemtjänster, vilken man använde som hjälp i den generaplaneenliga planeringen och som fortfarande används i pågående dispositionsplanarbeten.

För att säkerställa och stärka skogsnaturens mångfald återuppförs livsmiljöerna i skogen och levnadsförhållandena för livsmiljöernas arter förbättras. En åtgärd som också föreslagits är att delta i forskningsprojekt, och som pilotprojekt föreslås återuppförande av ett ensidigt granskogsområde i Långforsens naturskyddsområde till en blandskog med många arter. Samtidigt kunde man testa metoder för att göra skogsnaturen mångsidigare ur ett klimatförändringsperspektiv. Förverkligandet av målen som säkerställer den biologiska mångfalden i stadens principer för skogsvård kunde garanteras genom att implementera de anvisningar för skogshyggen som uppdaterats med biologiska mångfaldsfrågor och genom att utöka antalet murkna träd.

Man fortsätter att vidta skyddsåtgärder för bäcknaturen på de sätt som redan används, bland annat genom att uppdatera programmet för istandsättning av bäckar. Stadens riktlinjer för att effektivera bekämpningen av invasiva främmande arter utarbetas. Åtgärder planeras också för att hindra slitage på naturen i rekreations- och skyddsområden och genom att utöka den biologiska mångfalden i parker och grönområden. Grönområdenas planer utarbetas i möjligaste mån utifrån principerna för hållbart miljöbyggande (KESY). Med planeringslösningarna främjar man att området i fråga är kopplat till den omgivande miljön och dess ekosystemtjänster. Lämpliga områden för ekologisk kompensation eftersträvas också.

Vid miljöcentralen i Vanda finns för närvarande två tjänster inom naturskyddsarbetet. Den biologiska mångfalden är ett brett uppgiftsområde och skötseln av uppgifterna på ett nödvändigt sätt förutsätter tilläggsresurser. Behovet av tilläggsresurser har beaktats i personalplanen för 2022 som är under beredning genom att lägga till en ledig tjänst som markanvändningens naturexpert/planerare vid serviceområdet för stadsstruktur och miljö.

Förslag framlagt av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsens beslutar att

- a) ge Anniina Kostilainen och Sveta Silvennoinen-Hiisku och de 14 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 17.1.2022 § 32

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsens beslutar att

- a) ge Anniina Kostilainen och Sveta Silvennoinen-Hiisku och de 14 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 31.1.2022 § 11**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Anniina Kostilainens och Sveta Silvennoinen-Hiiskus samt 14 andra ledamöters motion om utarbetande av en biodiversitetsstrategi för Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Sinikka Rantalainen, miljöplanerare, tfn 0503180938, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi